

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/60/2019
Identifikačné číslo spisu: 1515219010
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1515219010.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. V.Í., bytom Q. XX, XXX XX Z., zastúpeného JUDr. Jurajom Hadrbulcom, advokátom so sídlom Riečna 2, 811 02 Bratislava, proti žalovanej Mestskej časti Bratislava - Petržalka, so sídlom Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava, IČO: 00 603 201, zastúpenej JUDr. Annou Rumplovou, advokátkou so sídlom Homolova 12, 841 02 Bratislava, o obnovu konania 7 C 310/2014, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39 C 519/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. augusta 2018 sp. zn. 7 Co 302/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. apríla 2017 č.k. 39 C 519/2015-120 zamietol žalobu na obnovu konania vedeného Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 7 C 310/2014 a žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že prípustnosť žaloby na obnovu konania prichádza do úvahy za súčasného splnenia podmienok, že žalobca v žalobe na obnovu konania označí skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a že tieto skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy môžu privodiť pre navrhovateľa obnovy konania priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že skutočnosti tvrdené žalobcom nie sú skutočnosťami, rozhodnutiami alebo dôkazmi, ktoré existovali v čase rozhodnutia a ktoré nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní. Tvrdenie žalobcu, že tým, že mu bol ustanovený opatrovník, nemal možnosť sa k veci vyjadriť a navrhovať dôkazy, nemôže mať za následok pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Po oboznámení sa s dokladmi založenými v súdnom spise dospel k záveru, že v danom prípade žalobca nepreukázal prípustnosť žaloby na obnovu konania v zmysle § 397 CSP.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 15. augusta 2018 sp. zn. 7 Co 302/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods.

1 a 2 CSP, vo výroku o trovách konania zmenil rozsudok tak, že žalovanej proti žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Zároveň žalovanej priznal aj nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa zhodol s názorom súdu prvej inštancie v tom, že v prejednávanej veci neboli splnené zákonné podmienky prípustnosti žaloby na obnovu konania v zmysle § 397 písm. a/ CSP, keď okrem namietaného nevykonania výsluchu žalobcu v pôvodnom konaní, žalobca v žalobe na obnovu konania neuviedol iné skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a ktoré by mohli pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o namietané nevykonanie výsluchu žalobcu ako jedného z možných prostriedkov vykonávania dokazovania, v ktorom by mohol žalobca uviesť skutočnosti o nečinnosti žalovanej po roku 2008 a jeho dobromyseľnosti v otázke existencie „konkludentne“ uzatvorenej nájomnej zmluvy na základe „ústneho prísľubu“, bývalého starostu Mestskej časti Bratislava - Petržalka z 90-tych rokov minulého storočia, tento dôkazný prostriedok by nemohol podľa odvolacieho súdu privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci vypratania a odovzdania bytu č. 23, nachádzajúceho sa na IV. poschodí v bytovom dome súp. č. XXXX na Q. U. Č. XX O. Z.. Rovnaká úvaha platí i v prípade tvrdenia žalobcu o tom, že v pôvodnom konaní nemohol podať vzájomný návrh na určenie nájomcu, resp. nahradenie úkonu žalovanej na prevod bytu do vlastníctva žalobcu, keď táto skutočnosť sa navyše netýka predmetu pôvodného konania a žalobcovi nič nebránilo (a nebráni) si takúto žalobu podať. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ žalobca v odvolaní bez bližšieho odôvodnenia poukazuje aj na ust. § 397 písm. b/ CSP, podľa ktorého je žaloba na obnovu konania prípustná, ak možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, jedná sa o procesnú situáciu, keď strana riadne splnila svoju povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, a teda riadne označila dôkaz, ktorý navrhla vykonať, avšak z objektívnych dôvodov takýto dôkaz nebolo možné v pôvodnom konaní vykonať. Vychádzajúc z obsahu žaloby na obnovu konania a skutočností uvedených žalobcom v priebehu konania, v danom prípade sa podľa odvolacieho súdu o takúto procesnú situáciu nejedná.

3. Žalobca podal voči rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z dôvodu, že dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, nakoľko mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu výsluch bývalého starostu žalovanej je novým dôkazom, ktorý je spôsobilý privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci a v pôvodnom konaní o vypratanie bytu ho nemohol vykonať vôbec, pretože o prebiehajúcom spore vôbec nevedel a nebola mu doručená žiadna listina súdu. Tiež v čase pôvodného konania mu súčasná adresa bývalého starostu žalovanej nebola známa. Ďalej namieta, že sa nestotožňuje s úvahou odvolacieho súdu v tej časti, že možnosť podať vzájomný návrh na určenie nájomcu, alebo nahradenia prejavu vôle žalovanej na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva bytu sa netýka predmetu pôvodného konania, a že jemu ako žalobcovi nič nebráni takúto žalobu kedykoľvek podať. Na otázku existencie alebo neexistencie právneho dôvodu na zdržiavanie sa žalobcu v byte nebol v pôvodnom konaní o vypratanie bytu vykonaný žiadny dôkaz a to ku dňu rozhodnutia súdu. V súčasnosti právoplatný rozsudok o povinnosti vypratať byt mu bráni uspieť v spore o určenie nájomcu bytu alebo o nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva bytu, kde základným predpokladom takejto žaloby je práve existencia nájomného vzťahu žalobcu k bytu.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn.

1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej

strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku má náležitosti v zmysle § 393 CSP, pričom odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP, pričom v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP sa v takomto prípade mohol obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Táto forma skráteného rozhodnutia spĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia z pohľadu práva na spravodlivé súdne konanie vzhľadom na to, že súd prvej inštancie zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie.

18. Pokiaľ žalobca vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nevykonanie určitého dôkazu alebo nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Už podľa predchádzajúcej právnej úpravy najvyšší súd dospel k záveru, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá vadu zmätočnosti. Taktiež dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností alebo nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov (viď R 42/1993, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

19. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietajú procesnú vadu vyvodzuje z toho, že prvoinštančný súd a odvolací súd mali jeho návrhu vyhovieť a obnovu konania povoliť, lebo tu bol nový dôkaz v zmysle § 397 písm. a/ CSP. Pre tento prípad dovolací súd uvádza, že predmetná námietka by sa po obsahovej stránke týkala nesprávnosti právnych záverov súdov, konkrétne v otázke aplikácie § 397 písm. a/ CSP súdmi. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP ale porušenie na spravodlivý súdny proces výslovne dáva do súvislosti len so znemožnením realizácie konkrétnych procesných oprávnení strany civilného sporového konania, a nie s právnym posúdením veci súdom zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia právnych otázok súdom) na možnosť niektorej strany

civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017.

20. Na záver dovolací súd poukazuje na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky, obsiahnuté v jeho rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014, ktoré sa síce týkalo právneho stavu existujúceho do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne a plne uplatniteľné aj po tomto dni. V zmysle tohto rozhodnutia „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“ (1 Cdo 28/2018, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 131/2017, 5 Cdo 151/2017, 7 Cdo 99/2017, 8 Cdo 200/2017).

21. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.